Modernisering van de spoorregelgeving

Toekomstbestendig binnen Europese kaders

Presentatie IenW voor de Dag van de lightrail op 29 januari 2020

Aanleiding

- Nationale spoorregelgeving sluit niet meer goed aan op kaders EU(veel wijzigingen nav EU-spoorpakketten): onduidelijkheden in praktijk: wat geldt?
- Nationale wetgeving benut niet alle mogelijkheden om EU regels niet te hoeven toepassen/ wetgeving is te star/ niet toekomstvast/ niet flexibel
- Veel is op wetsniveau geregeld: implementatie EU-richtlijnen op wetsniveau is tijdrovend/ infractieprocedures
- Advies Raad van State: herschrijven wetgeving in lijn met systematiek, indeling en bewoordingen EU-regelgeving

Doel en resultaat

- Doelstelling modernisering is de spoorregelgeving zoveel als mogelijk toekomstbestendig en flexibel te maken.
- Resultaat is een stelsel:
  - dat nationale beleidsdoelen en beleidskeuzes makkelijker faciliteert door alle EU-opties te implementeren
  - waarin Europese regels waar mogelijk op lager regelgevingsniveau geïmplementeerd zijn
  - dat meer inzichtelijk is voor gebruikers en qua systeem, indeling en bewoordingen aansluit bij de EU-regelgeving

De nieuwe structuur van de spoorregelgeving

- Basis is het Europese spoorsysteem: omvat alle spoorwegen en spoorvoertuigen
- Het spoorsysteem kent acht gebruiksfuncties van de spoorweginfrastructuur: EU regels wel of niet van toepassing met nationale keuzemogelijkheden
- De gebruiksfuncties en de governance/ eigendom staan los van elkaar
- Invulling governance is een nationale bevoegdheid
- Governance omvat: aanleg, beheer, verkeersleiding en capaciteitsverdeling

huidige benaming	Vervoerfunctie	Eindverantwoordelijk	Beheer en onderhoud	Verkeersleiding en capaciteitsverdeling
hoofdspoor (voorstel nieuwe naam: rijksspoor)	A Spoorwegen uitsluitend bestemd voor openbaar personenvervoer B Spoorwegen uitsluitend bestemd voor goederenvervoer C Spoorwegen bestemd voor openbaar personenvervoer en goederenvervoer D Spoorwegen uitsluitend bestemd voor regionaal openbaar personenvervoer en regionaal goederenvervoer	Minister	ProRail	ProRail
	E Spoorwegen uitsluitend bestemd voor stedelijk/voorstedelijk openbaar personenvervoer (trein)	Minister of decentrale overheid	ProRail	ProRail
Lokaal spoor	F tram, metro of lightrail (inclusief lightrailinfrastructuur die soms door zware spoorvoertuigen wordt gebruikt onder de operationele omstandigheden van het lightrailsysteem)	Gedeputeerde Staten (GS) of dagelijks bestuur vervoerregio (DB)	door GS of DB aangewezen beheerder	door GS of DB aangewezen beheerder of vervoerder
Bijzonder spoor	G Spoorweginfrastructuur (inclusief zijsporen) in particulier eigendom, die door de eigenaar of een exploitant in gebruik is voor zijn goederenvervoeractiviteiten of voor het vervoer van personen voor niet-commerciële doeleinden	Particulier	door particulier aangewezen beheerder	ProRail indien er doorgaand verkeer met het hoofdspoor plaats vindt
	H Infrastructuur bestemd voor strikt lokaal, historisch of toeristisch gebruik	Minister, GS, DB of particulier	ProRail of door GS, DB of particulier aangewezen beheerder	ProRail indien er doorgaand verkeer met het hoofdspoor plaats vindt

Concrete mogelijkheden

- Thans zijn alle hoofdspoorwegen bestemd voor gemengd vervoer. Straks kunnen rijksspoorwegen ook worden aangewezen uitsluitend voor personen of goederenvervoer. Effect: betere benutting van de infracapaciteit.
- Stadsgewestelijke verbindingen: rijksspoorwegen kunnen worden aangewezen als uitsluitend bestemd voor stedelijk/ voorstedelijk personenvervoer per trein: effecten: geen goederenvervoer, geen zware treinen: lichtere eisen aan infrastructuur en voertuigen en minder capaciteit nodig voor andere vervoerders.
- Regionale verbindingen: rijksspoorwegen kunnen aangewezen worden als uitsluitend bestemd voor regionaal vervoer; effect is meer capaciteit voor regionaal OV, want geen nationaal goederenvervoer.

Waar staan we/ planning

- Oktober/ november 2019: informele consultatiefase concept teksten wet en toelichting
- Op 1 januari 2020 sluit het loket voor onderwerpen in 1 ste tranche: naast modernisering herziening regels capaciteitsverdeling, uitkomsten evaluatie Wet lokaal spoor, verschillende knelpunten
- In Q1-2020 beoordeling/ verwerking reacties
- Eind Q1-2020 start formele consultatie sector / uitvoeringstoetsen
- Streven is aanbieding aan TK eind 2020

Vragen en discussie